

[Hjelge Larsen.]

status quo følger også tit en fastlåsning af problemerne, sådan som vi oplever det nu, ikke mindst i Europa.

Samtidig har vi oplevet en udvikling af atomvåbnene, der gør krig mere selv-morderisk end nogen sinde. Derfor står kun forhandlingsvejen tilbage, ikke bare som den moralsk rigtige fremgangsmåde, men også som det eneste modstykke til en alt omfattende ødelæggelse. Det er disse atomtidens vilkår, vi skal indrette os under. Vi må ad forhandlingsvejen nå frem til en løsning af de europæiske problemer og her naturligvis navnlig de problemer, der knytter sig til Berlin og Tyskland. Danmark har et sikkerhedsproblem her, ligesom Vesteuropa har det, men vi må også erkende, at Østeuropa har et sådant sikkerhedsproblem — det gælder måske ikke mindst Polen. Der må være muligheder for, at disse gensidige sikkerhedsproblemer kan afvejes mod hinanden, så en løsning findes, der også tilgodeser den vestberlinske befolknings interesser og vestmagternes interesser i Berlin. Jeg vil i den forbindelse gerne, som det allerede er gjort af tidligere ordførere, nævne interviewet i Izvestia, hvor præsident Kennedy udtalte, at han ikke mente, at Vesttyskland skulle udstyres med atomvåben.

Det er mit partis opfattelse, at der ikke bør blive tale om at udruste Vesttysklands styrker med atomvåben, og at heller ikke NATOs styrker atombevæbnes. Efter vor opfattelse er det nemlig vigtigt, at atomvåbnene forbliver hos de stater, der i dag besidder dem, så kan kontrol med dem lettest gennemføres, og en aftale om at standse forsøg og produktion kan lettere træffes som indledning til atomvåbnenes afskaffelse i forbindelse med en nedrustning også af konventionelle våben.

I forbindelse hermed påskønner jeg stærkt den stilling, Danmarks delegation ved De Forenede Nationer har taget til atomvåbnene. Jeg vil finde det værdifuldt, hvis Afrika som vedtaget i De Forenede Nationer gøres til et atomvåbenfrit område, og mit parti mener, at der også i forbindelse med forhandlingerne om det tyske problem må være inspiration at hente i Rapackiplanen eller lignende planer om at skabe en atomvåbenfri zone i Centraleuropa. Den vil

kunne bidrage til at fjerne en del af den gensidige frygt, som er en af hindringerne for, at øst og vest har kunnet nå frem til en løsning af de europæiske problemer.

Ligeledes vil jeg fremhæve den danske støtte til det svenske forslag i FN om dannelse af en klub af atomvåbenfrie stater. Dette forslag ligger jo på linje med, hvad vi gerne ser fremmet, og jeg venter, at Danmark vil melde sig til en sådan klub.

Netop ud fra den betragtning, at alliancepolitikken aldrig må blive et mål i sig selv, vil jeg fremhæve vor deltagelse i De Forenede Nationer og vor politik i De Forenede Nationer som noget centralt i vor udenrigspolitik. Der gives for mig at se ikke andre muligheder for at komme væk fra den alliancepolitik, der findes alle steder på kloden, end at udbygge FN til en organisation, der kan sikre fred og ret i et verdenssamfund. Derfor er jeg også meget tilfreds med, at der fra den danske regerings side er lagt så megen vægt på Danmarks deltagelse i De Forenede Nationers arbejde. Det sker samtidig med, at FN befinder sig i en kritisk situation. Dybest set består denne krise i modstridende opfattelser af, hvad FN skal være. Den ene opfattelse går ud på, at FN er og skal være en stående konference, og det vil i praksis tit sige en stillestående konference, hvor staterne danner en slags klub, der ikke begrænser deres magt og selvbestemmelsesret ret meget. Den anden opfattelse, den nye opfattelse kan man også sige, vil udvikle FN til et dynamisk organ, der kan gribe ind i tide og forebygge, før konflikter og kriser antager en karakter, der truer freden. Det var den opfattelse, Dag Hammarskjöld stod som talsmand for. Det er forståeligt, at stormagterne har vanskeligt ved at indordne sig under en sådan overstatlig myndighed, men det er den vej, vi skal, hvis retsprincippet skal anerkendes, og ikke mindst de små stater har en levende interesse i, at det sker.

Aksel Larsen: Sådan som forespørgslen er udformet — hvis jeg havde haft tilstrækkelig indflydelse, ville den nok have været formet lidt anderledes — var den højtærede udenrigsminister i sin gode ret til at give en omfattende redegørelse for det meste af den verdenspolitiske situation. Det vil